

Natuur met kruidenbeheer

Meer kleur en diversiteit op de golfbaan, je krijgt het met kruidenbeheer. Uitgangspunt hierbij is dat de bespeelbaarheid van de golfbaan het doel is, waardoor meestal kruidenbeheer alleen mogelijk is op de rough en delen buiten de holes. Kruidenbeheer omvat het extensief onderhoud van grasvegetaties waardoor er mogelijkheden ontstaan voor bloemrijke planten.

TEKST EN FOTO'S: ROB ARBEIDER EN RONNY SPRONG

Kruidenbeheer is niet alleen weggelegd voor bloemetjesfreaken. Met dit beheer kun je verschillende doelen beogen op de golfbaan, namelijk het verhogen van de belevingswaarde; het bevorderen van de biodiversiteit en verlaging van de onderhoudskosten. De belevingswaarde is natuurlijk subjectief en voor iedereen anders. Feit is wel dat het beeld van de baan plaatselijk verandert, een natuurlijke uitstraling krijgt en er diversiteit in kleur en hoogte ontstaat.

Door kruidenbeheer komt er meer biodiversiteit. Je krijgt als het goed is meer kruiden, wat meer voedsel betekent en dus meer dieren. Bovendien trekken de kruiden insecten en insectenetende dieren aan waardoor een bijdrage geleverd kan worden aan bestrijding van schadelijke insecten. Door kruidenbeheer doorbreek je (in beperkte mate) de monocultuur van gras. Monoculturen zijn altijd gevoelig voor overmatige aantastingen. Ook kun je een verlaging van de kosten

krijgen door een ander maaibeheer. Dit gaat echter alleen op als er sprake is van voedselarme bodems omdat ook de afvoer van maaisel kosten met zich mee brengt.

Kansen

De voedselrijkdom van de bodem is bepalend voor de uiteindelijke diversiteit in soorten en de kosten van maaien en afvoeren. Op matig voedselrijke en voedselarme bodems zullen de kosten relatief laag zijn; op voedselrijke bodems zullen

de kosten hoger zijn. Kruidengras is onder te verdelen in graslanden op voedselarme bodems, op matig voedselrijke bodems en op (zeer) voedselrijke bodems. Buiten de voedselrijkdom speelt natuurlijk ook het vochthoudend vermogen van de grond en de grondwaterstand een rol bij de mogelijke soortvariatie.

Beoordelen voedselrijkdom

Het zou wat te ver gaan om op soortniveau van kruiden uit te wijden en hier een beheer aan te koppelen. Soortenkennis heeft niet iedereen paraat. Een eerste stap die gemaakt moet worden bij het kruidenbeheer is het maken van een korte inventarisatie buiten het golfterrein. Hoe ziet de omgeving eruit, hoe hoog worden de kruiden en wat voor algemene soorten staan er. De voedselrijkdom van de bodem bepaalt de mogelijke kruidenvegetatie. Zo groeien op voedselarme bodems kruiden tot ca. 30 cm zoals de struikheide, gewoon biggekruid en zandblauwtje. Op matig voedselrijke bodems groeien kruiden tot ca. 80 cm zoals Jacobs kruiskruid, gewoon knooppkruid, veldzuring en smalle weegbree. Op zeer voedselrijke bodems kunnen kruiden groeien tot ca. 150 cm zoals fluitenkruid, gewone berenklaauw, grote brandnetel en witte dovenetel.

Locatiekeuze

Niet elke plek is geschikt voor kruiden-

beheer. Het gewenste spelverloop per hole is in belangrijke mate bepalend voor de locatiekeuze. In goed ontwikkelde kruidenvegetaties is het lastig de bal terug te vinden. Toch zijn op de meeste golfbanen voldoende mogelijkheden aanwezig om actief met kruidenbeheer aan de gang te gaan. In de buurt van de tee zijn mogelijkheden evenals in de 'dode' hoeken buiten de speelrichting.

Beheer van kruiden

Voor het bereiken van optimale omstandigheden voor kruidengroei is het belangrijk op het juiste tijdstip te maaien en het maaisel af te voeren. Hiermee bereik je een tweetal zaken: Door het verschrallen van de bodem krijgen meer kruiden kans zich te ontwikkelen en door het creëren van open ruimten in het gras kunnen kruiden kiemen. Afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem wordt één tot twee keer per jaar gemaaid. In zeer voedselarme situaties een keer in de twee of drie jaar. Gras maaien kan natuurlijk met verschillende machines plaatsvinden. Het beste is te maaien met een maaibalk, het maaisel ongeveer een week te laten liggen en daarna af te voeren. Bij elk beheer en met name bij het wijzigen van het beheer is het belangrijk stil te staan bij de Flora- en Faunawet. In deze wet is de bescherming van inheemse diër- en plantsoorten geregeld. Deze

Maaitijdstippen en -frequenties

- **Voedselarme bodems.**
Frequentie: éénmaal per jaar maaien tussen eind augustus en half oktober.
Wanneer struikheide zich goed ontwikkelt, kan de maai-frequentie worden teruggebracht naar 1 maal in de 5 tot 8 jaar.
- **Matig voedselrijke bodems.**
Frequentie: tweemaal per jaar maaien. Eerste maaibeurt tussen half mei en half juni, tweede maaibeurt van begin september tot half oktober.
- **Voedselrijke bodems.**
Frequentie: tweemaal per jaar maaien op dezelfde tijdstippen als bij matig voedselrijke bodems. Indien de bodem zeer voedselrijk is (veel en hoog gras of kruiden); de eerste jaren 3 maai-beurten per jaar.

bescherming heeft invloed op het beheer en onderhoud van onder meer golfbanen. 🇳🇱

Rob Arbeider en Ronny Sprong zijn werkzaam bij IPC Groene Ruimte in Arnhem. Voor meer informatie of advisering op het gebied van natuur op golfbanen kijk op www.ipcgroen.nl of bel (026) 355 01 00.

